

About this dossier

Output on: 2025/08/06 14:17 (Europe/Luxembourg)
Created: 2025/06/11 16:08

Status: closed (submitted)
Last updated: 2025/08/06 14:13

Part II, Section 6 - Welfare requirements for animals

Country Lithuania **Year** 2024
Have you any data to report in this period ? Yes

6.1 Overall conclusion on the level of compliance achieved

2022–2024 m. DNKP 2024 m. planuota kriterijaus „Gyvūnų gerovės reikalavimų kontrolės ir konsultavimo priemonių įgyvendinimas (proc.)“ vertinimo reikšmė 100,0 % (2022 m. - 100,0 %, 2023 m. - 100,0 %). Faktinė reikšmė – 100,0 % (2022 m. - 100,0 %, 2023 m. - 100,0 %). Įgyvendinimas – 100,0 % (2022 m. - 100,0 %, 2023 m. - 100,0 %). Rodiklis buvo pasiektas, įgyvendinus numatytus valstybinės kontrolės ir prevencijos veiksmus, nukreiptus pagerinti gyvūnų gerovės situaciją šalyje. Tarnyba kartu su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija tobulino gyvūnų gerovę užtikrinančius teisės aktus, vykdė visuomenės švietimo kampanijas, nukreiptas prieš žiaurų elgesį su gyvūnais, jų žalojimą, toliau stiprino bendradarbiavimą su savivaldomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis. Vykde švietėjišką veiklą dėl beglobių ar netinkamos priežiūros su gyvūnais, mažinimo tikslais. Ūkinių gyvūnų gerovės ir apsaugos reikalavimų įgyvendinimo vertinimas – viena iš prioritetinių VMVT veiklos sričių. Ataskaitiniu laikotarpiu VMVT atliko Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) deleguotas funkcijas dėl kompleksinės paramos reikalavimų, susijusių su ūkinių gyvūnų gerove, patikrinimais. VMVT tikrino Agentūros atrinktų pareiškėjų (ūkinių gyvūnų laikytojų), kuriems taikomi kompleksinės paramos reikalavimai, patikrinimus dėl jų atitikties bendriesiems ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimams (kaip nustatyta Tarybos direktyvoje 98/58/EB), kiaulių gerovės reikalavimams (kaip nustatyta Tarybos direktyvoje 2008/120/EB), veršelių gerovės reikalavimams (kaip nustatyta Tarybos direktyvoje 2008/119/EB), o, jeigu pareiškėjas laiko vištų dedeklių ir (ar) viščiukų broilerių, atitinkamai vištų dedeklių gerovės reikalavimams (kaip nustatyta Tarybos direktyvoje 1999/74/EB) ir (ar) viščiukų broilerių gerovės reikalavimams (kaip nustatyta Tarybos direktyvoje 2007/43/EB). Ataskaitiniu laikotarpiu taip pat buvo tiriami visi asmenų pranešimai apie galimus ūkinių gyvūnų gerovės pažeidimus. Užtikrinant Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo nuostatas, nuo 2027 m. bus draudžiama laikyti kailių gavybai auginamus kailinius gyvūnus, prekiauti kailiais ir gaminiiais, kurių sudėtyje yra kailių. VMVT, įvertinusi teigiamą prevencinių priemonių (mokymų, seminarų, informacinės medžiagos sklaidos ir kt. priemonių) poveikį, mažinant ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimų pažeidimų skaičių, ataskaitiniu laikotarpiu pravedė daugiau kaip 60 mokomųjų renginių ūkinių gyvūnų laikytojams, sektorinėms ūkinių gyvūnų laikytojams vienijančioms visuomeninėms organizacijoms dėl ūkinių gyvūnų gerovę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo.

6.2 Official controls, non-compliances and actions/measures on animal welfare on farms

Animals kept for farming purposes (animal category)	Number of production sites	Number of official controls performed	Non-compliances		Actions/measures	
			Total number of controlled production sites	Number of controlled production sites where non-compliances were detected	Administrative	Judicial
Pigs (as defined in the Council Directive 2008/120/EC)	4492	619	410	2	4	0
Laying hens (as defined in the Council Directive 1999/74/EC)	54	53	46	4	0	
Chickens (as defined in the Council Directive 2007/43/EC)	86	84	58	5	2	
Calves (as defined in the Council Directive 2008/119/EC)	27352	353	333	13	12	
Other (specify)						
Fur animals	120	79	73	4	4	

6.3 Analysis and action plan for animal welfare on farms

2024 m. pradžioje buvo 32 104 gamybos vietų, kuriose yra laikomi ūkinės paskirties gyvūnai (4492 kiaulių laikymo vietos, 54 vištų dedeklių laikymo vietos, 86 vištų laikymo vietos, 27352 veršelių laikymo vietos, 120 kailinių žvėrelių laikymo vietų). 2024 m. patikrinta 920 šių gamybos vietų, kas sudaro 2,86 %. Vykdamas oficialią kontrolę 2024 m. atlikta 1188 patikrinimai (619 kiaulių, 53 vištų dedeklių, 84 vištų, 353 veršelių ir 79 kailinių žvėrelių laikymo vietų). Atliekant patikrinimus nustatyta, kad 28 ūkinių gyvūnų laikymo vietose (2,4 % ūkinių gyvūnų laikymo vietų nuo bendro patikrintų ūkinių gyvūnų laikymo vietų skaičiaus) neatitinka bendrųjų ir/ar specialiųjų ūkinių gyvūnų laikymo reikalavimų.

2 kiaulių laikymo vietose nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai susiję su nepakankamu kiekiu medžiagų, tenkinančių smalsumo poreikį, nesubalansuotu racionu ar netinkamu apšvietimu dėl ko pasireiškia paršelių kanibalizmas/uodegų kramtymas.

4 vištų dedeklių laikymo vietose nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai susiję su nepakankamu lizdų skaičiumi, per dideliu vištų skaičiumi ir nepakankamu laktos ilgiu skiriamam vienai dedeklei. Penkiose viščių broilerių laikymo vietose nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai susiję su pėdučių dermatitu, sukeliama dėl netinkamo kraiko naudojimo.

13 veršelių laikymo vietų nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai susiję su vyresnių nei 8 savaičių amžiaus veršelių laikymu individualiuose garduose ir veršelių rišimu ilgiau nei vienos valandos laikotarpiui.

4 kailinių žvėrelių laikymo vietose nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai susiję su biologinio saugumo priemonių, šalutinių gyvūninių produktų, pašarų tvarkymo pažeidimais, taip pat vieno patikrinimo metu nustatyta kailinių gyvūnų laikymo reikalavimų pažeidimų (buvo neatskirti sužeisti, sergantys gyvūnai, laiku nesuteiktos veterinarinės gydytojo paslaugos).

22 atvejais, kuomet ūkinių gyvūnų laikymo vietose buvo nustatyti pažeidimai, atsakingiems asmenims pradėta administracinė teisena (22 ANK nutarimai dėl nustatytų pažeidimų ūkinių gyvūnų laikymo vietose).

Atsižvelgiant į ūkinių gyvūnų laikymo vietose nustatytus pažeidimus, siekiant užtikrinti glaudesnę bendradarbiavimą su ūkiniais gyvūnais prižiūrinčiais asmenimis 2025 m. planuojama edukuojant ūkinių gyvūnų laikytojus raginti juos laikyti gyvūnų gerovę reglamentuojančių teisės aktų, gerinti ūkinių gyvūnų laikymo sąlygas ir skatinti humanišką elgesį su gyvūnais.

Planuojama parengti ir atlikti apklausą ūkinių gyvūnų (atskirų grupių) laikytojams, pradėdant galvijų laikytojais, išanalizuoti gautus rezultatus ir jais remiantis parengti ilgalaikį edukacijos planą.

Atsižvelgiant į tai, kad 2024 m. daugiausiai pažeidimų fiksuota veršelių laikymo vietose (13), ir į tai, kad 2023 m. taip pat daugiausiai pažeidimų buvo nustatyta veršelių laikymo vietose (17), 2025 m. galvijų (veršelių) laikytojams planuojama skirti daugiau dėmesio: parengti mokomąją medžiagą apie bendruosius ūkinių gyvūnų ir specialiuosius (veršelių) laikymo reikalavimus, suorganizuoti mokymus ir pasidalinti mokymų medžiaga su galvijų (veršelių) laikytojais.

Planuojama skleisti informaciją ūkinių gyvūnų gerovės temomis spaudos pranešimuose.

6.4 Animal welfare during transport

Protection of animals during transport (by species)	Number of official controls performed	Number and category of non-compliances						Actions/measures	
		Fitness of animals	Transport practices, space allowance, height	Means of transport	Water, feed, journey and resting times	Documents	Other	Administrative	Judicial
Bovine	690	0	0	0	0	1	1	0	0
Porcine animals	133	0	0	0	0	0	1	0	
Ovine/caprine	7	0	0	0	0	0	0	0	
Equidae	188	0	0	0	0	1	0	0	
Poultry	143	0	0	0	0	0	0	0	
Other species									

6.5 Analysis and action plan for animal welfare during transport

Vykdamas gyvūnų gerovės juos vežant oficialiąją kontrolę, per atskaitinį laikotarpį atlikti 1160 patikrinimai. Daugiausia patikrinimų (98 %) atlikta išvykimo vietoje, kaip nurodyta Reglamento (EB) № 1/2005 15 straipsnio 2 dalyje, ir gyvūnų iškrovimo iš transporto priemonės paskirties vietoje (gyvulių skerdykla). 2024 metais, vykdamas oficialiąją kontrolę, nustatyta pavienių teisės aktų reikalavimų pažeidimų. Iš Lietuvos išvežta 6 909 ūkinių gyvūnų siuntos, iš kurių 36 % sudaro galvijų, 36 % paukščių, 15 % kiaulių, 5 % arklių ir 0,4 % avių/ožkų siuntos.

Vežant galvijus, nustatytas 1 atvejis, kai po galvijų iškrovimo paskirties vietoje transporto priemonė nebuvo išvalyta ir išdezinfekuota, 1 atvejas, kai vežamų gyvūnų važtaraštyje buvo nurodyti neteisingi vežėjo duomenys.

Vežant kiaules nustatytas 1 atvejis, kai gyvūnų prižiūrėtojas nepateikė vežamų gyvūnų prižiūrėtojo kompetencijos pažymėjimo.

Dėl dokumentų neatitikimo buvo neišleista 1 arklių siunta.

2025 m. ir toliau išlieka aktualus gyvūnų gerovės reikalavimų užtikrinimas ilgų kelionių metu ir ypač eksportuojant gyvūnus į trečiąsias šalis.

Planuojant tokias keliones dėmesys bus kreipiamas į ekstremalios temperatūros prognozes ir galimybes užtikrinti tinkamą temperatūrą gyvūnų transportavimo metu, todėl vykdamas oficialiąją kontrolę kelionės dokumentai nebus išduodami esant ekstremalios temperatūros prognozei numatomos kelionės metu.

Siekiant užtikrinti gyvūnų kelionės ir poilsio laiką, tinkamas pašaro ir vandens atsargas, bus tvirtinami tik tokie kelionės maršrutai, kai iš kelionėje numatytų sustojimo punktų bus gauti patvirtinimai dėl pakankamų pajėgumų (vietos gyvūnų iškrovimui, pašaro ir vandens atsargų) ir bus užtikrinamas gyvūnų poilsis, juos tinkamai šeriant ir girdant. Ir toliau bus kreipiamas didelis dėmesys vertinant gyvūnų tinkamumą vežti, vežimo praktikas, transporto priemonėse gyvūnams tenkančias plotas ar aukščio normas. 2025 m. planuojama parengti gerosios praktikos gaires apie gyvūnų gerovę juos transportuojant ir šį įrankį pristatyti teminiuose mokymuose gyvūnų vežėjams bei skleisti informaciją apie gyvūnų gerovę juos vežant spaudos pranešimuose.

6.6 Animal welfare at the time of killing

Vykiant gyvūnų apsaugos juos žudant oficialią kontrolę buvo vertinamas skerdyklose skerdziamų gyvūnų apsaugos reikalavimų laikymasis, gyvūnų gerovės specialistų vykdoma veikla, skerdyklose gyvūnų žudymo ir su gyvūnų žudymu susijusius veiksmus atliekančių asmenų kompetencija, kailiams auginamų gyvūnų žudymo ir su žudymu susijusių veiksmų laikymasis, kailinius gyvūnus žudančių ir su gyvūnų žudymu susijusius veiksmus atliekančių asmenų kompetencija. Taip pat vertinta skerdyklose naudojamos įrangos, skirtos svaiginti, skersti ir(ar) žudyti atitiktis Reglamento (EB) № 1099/2009 I priedo reikalavimams ir techninių parametrų atitiktis, šios įrangos naudojimo bei svaiginimo, skerdimo metodų taikymo procedūros.

Skerdyklose per ataskaitinį laikotarpį atlikta 50 patikrinimų, kurių metu 14 skerdyklų buvo nustatyta įvairaus pobūdžio Reglamento (EB) № 1099/2009 pažeidimų: ant gyvūnų laikymo aptvarų nepažymėtas didžiausias gyvūnų, kuriuos galima laikyti vieno aptvaro plote, skaičius, dėl asmenų, kurie vykdė gyvūnų skerdimo ir su gyvūnų skerdimu, paruošimu, suvaržymu susijusius veiksmus kompetencijos (4 neturėjo kompetenciją patvirtinančio dokumento), 2 skerdyklose neatnaujintos standartinės veiklos procedūros ir skerdyklos stebėsenos procedūros, nors pakeistas technologinis procesas ar gyvūnų svaiginimo įranga, elektrinė gyvūnų svaiginimo įranga neišsaugo ankstesnių techninių parametrų duomenų, 2 skerdyklose nustatyti pažeidimai dėl netinkamos svaiginimo įrangos. Siekiant sumažinti Reglamento (EB) № 1099/2009 pažeidimų atvejų skaičių skerdyklose, 2025 m. numatyta eduokuoti skerdyklų darbuotojus ir skleisti informaciją spaudos pranešimuose apie gyvūnų apsaugą juos žudant ir Reglamento (EB) № 1099/2009 nuostatas.

Vykiant oficialią kontrolę buvo vertinamos kailiams auginamų gyvūnų žudymo ir su žudymu susijusių veiksmų atlikimo procedūros, kailinius gyvūnus žudančių ir su kailinių gyvūnų žudymu susijusius veiksmus atliekančių asmenų kompetencija. Ataskaitiniu laikotarpiu patikrintos 12 kanadinių audinių laikymo vietos dėl gyvūnų žudymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų atitikties. Patikrinimų metu pažeidimų nenustatyta. 2025 m. planuojama tęsti žudomų kailiams auginamų gyvūnų patikrinimus. Atkreipiamas dėmesys, kad nuo 2027 m. šalyje bus draudžiama kailių gavybai auginti kailinius gyvūnus.

Per 2024 metus 8 smulkiuose kiaulių ūkiuose nustatyti Afrikinio kiaulių maro židiniai, kuriuose dėl ligos buvo nugaišintos 38 kiaulės.

6.7 Comment box

Oficialios kontrolės veiksmai, veiklos vykdytojai/įmonės, reikalavimų nesilaikymo atvejai, administraciniai veiksmai ataskaitos 6.2 ir 6.4 punktuose skaičiuoti atsižvelgiant į metodus, nurodytus Europos Komisijos 2021 m. kovo 1 d. patvirtintame Komisijos pranešime dėl gairių, kaip pildyti standartinę pavyzdinę formą, pateiktą Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/723, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/625 taikymo taisyklės, susijusios su standartinė pavyzdine forma, naudotina valstybių narių teikiamose metinėse ataskaitose, priede, 4 punkte.

Attachments

No